

židi ali svili in pavoli farb brez števila, pa javalne brez kemijskih vednost! Od kod neki farbe brez kemije? — V Českih glažutih ponarejajo umetavniki iz stekla vse žlahtne kamne, kar se jih na sveti najde, takó, de kdor tega ne vé, bi jih za resnično žlahtne kamne vzel in plačal; ali je tudi to brez kemijskih znanost? — V Monakovim, Miláni, na Dunaji zmalajo šipe eniga samiga cerkveniga okna za 4 do 8000 gold. srebra, in vse take farbe v šipe zažgó, ali je tudi vse to brez kemije? — Na tavžente jih je med seboj razločenih obertnost in rokodelstev, pri katerih ljudje po kemijskih resnicah razsvetljeni, si s svojimi deli pošteno lep kosec kruha služijo. Takó ga tudi ni ne živalskiga, ne rastlinskiga življenja, de bi ne bilo v zvezi z resnicami, ki jih kemija oznanuje in spričuje; tudi skorej ne kmetijskiga dela, de bi ga kemija ne zamogla bolj ali manj razjasniti k pridu človeštva. M. Vertovec.

Kmetijske drobtince pobrane po raznih časopisih.

(Če krava ob mleko pride), brez de bi bila očitno bolna, ali breja ali de bi bila pomanjkanja klaje terpela, svetuje nek kmetovavec tale pomoček: Kupi v lekarnici 2 kvintelca v štupo stolčeniga zlatorumeniga žvêpla (Goldschwefel), ter ga zmešaj z 6 loti kumne in janeža in ravno toliko brinjevih jagod, v štupo stolčenih. Te štupe daj kravi eno žlico štirikrat na dan. (Glave bi ne hotli zastaviti, de svetovani pomoček gotovo pomaga; poskušnje je pa vunder vreden).

(Práv dobro in lepo suho mesó si napraviti), vzemi 3 dele domače soli, 1 del pa solitarja. Koj po klavšnji, ko je mesó še gorko, mu vribaj práv dobro teh soli; to storivši ga potresi krog in krog z režnimi otrobi in zavitiga v tenak platnen pert ali v neke pôle kosmatiga popirja (Flusspapier) urno obesi v dimnik.

(Perst vsake baže), naj bo ilovca, lapor ali soldana i. t. d. de je le suha in drobna, je kaj dobra stelja za živino in da rodovitniga gnojá nar več. Eno pest debele lege perstí, na to nekoliko navadne stelje, in ko je ta premočena, zopet ena lega perstí in takó naprej, da dobriga gnojá na kupe, kteriga umni kmetovavec pridno iz hleva na gnojniše spravlja.

(Češpljeve in češnjene peške) bojo veliko prej ozelenele, če jih pred sajenjem kake 4 tedne v gnojnici v kakim lonci namakvaš. Peške, ki na verhu plavajo, pa vérzi koj proč, kér nič ne veljajo. Se vé, de peške kuhaniga ali pečeniga sadja niso za nobeno rabo.

(Mravlje iz shramb in hiš spraviti), potresi štoleniga žvepla na take kraje, kamur ta merčes zahaja. Lazijo mravlje iz poda v hišo, vlij močniga žganja v špranje in potresi potem žvepljene štupe va-nje. (?)

(Slabo in nezdravo vodo za pijačo poboljšati), pripravi si kako čedno kad ali lesen sód, kterimu se eno dno vùn vzame. Nad dnam zvertej en perst debelo luknjico, in va-njo vtakni primerno cevko, postavim iz bezga. Pomij kad ali sod práv čisto, potem jo napolni s práv čistim drobnim prodnim peskam bolj ko na pol. Zdej vlij vodo, ktero si hočes za pijačo poboljšati, na ta pesek, de se bo skozi njega cedila in ti očistena pri cevki vùn tékla.

Povedka kmetam v poduk.

Dva kmeta se snideta v kerčmi, in se pogovarjata od košnje. Eden pravi, de gré kosit, drugi pa de bo

mladiga mesca čakal, kér ob starim ni dobro kositi. Pervi gré kosit in srečno domú spravi senó; drugi pa v kerčmi pri bokalu mlade lune čaka. Ko nastopi mlada luna, se spravi kosit, in pokosi svoj travnik. Med tem pa pride gerdo vreme, dež in veter, de mu je veliko sená sognilo. — Mislím, de ga ne bo več mikalo, mlade lune čakati, ampak lepiga vremena, kader ga nam Bog da! — pič.

V prvi polovici Maliga serpana zrelo grozdje na Dolenskim.

Gospod Jožef Dermel, učitelj in posestnik v Boštanji (Savenstein) nam je poslal 15. Maliga serpana 4 zréle grozde tiste terte, ktera je po oznanilu 15. lista Novic že 3. Malitravna odevetela. Nekteri grozdi — piše gosp. Dermel — so bili že zadnje dni Rožniga cveta zreli, pa so mi jih domači ljudje pozobali. Imenovana terta je bela Dolenska lipna in sicer nar poznejšiga plemena. — Nogradi so letas silno bogati in terganje bo sploh zgodno.

Dopis iz Radgone.

12. Maliga serpana 1846.

Zdaj smo žetev, hvala Bogu! srečno opravili. Pšenica bo obilno lepiga zernja dala, družiga žita se je manj našelo, in bode tudi slabeje zdavalo. Napčno je, da naši Slovenci pri žetvi polovico slame na njivah pustijo. Resnico Vam povem, da slama po njivah na laket visoka stoji. — Pri Nemcih je vse lepo čisto in z narveči skerbjo požeto. Zató pa nič za zlo Slovenci! Če hočemo napčne navade opustiti, si moramo eden družimu resnico povedati. Rahla beseda nikogar ne žali.

V goricah je práv práv polno. Grozdje hití rasti, vročina pa je tudi močno velika. Morebiti bomo ob veliki meši že sladko grozdje zobali. Toče še nismo letas nič vidili; ali dolgo še je do tam, ko bodo po slovenskih bregih putari veselo krikali! Ako pa Bog naše vinske goré obvarje, znamo reči, da bode letas mnogo sladkiga vinca prirastlo. Eno še potlej želimo, da veliko kupcov po-nj pride. A. Kreft.

Pervi seljaki na Slovenskim.

(Konec.)

Memo gredé naj mi bo pripušeno, nekaj od Ložkiga ali Cerkniskiga jezera povédati: To jezero se zbira blizo Loža. Nekdaj, kakor perpovedujejo, je blizo Nove Vasi v Obloški fari nastopalo na ravnoti, kteri se zdaj pravi „Na Resji“. Tudi doli naprej okoli Metulj (Metulum) je nastopalo; lijaki, iz kterih je teklo, se še lepó poznajo pod hribam, na kterim so bile nekđaj Metlje.

Rimljani so Logatcu rekli Longatikum, kar je spet iz slovenskiga log, Logatec; *n* je perstavljen, kakor pravijo nekteri nangelj namest nagelj. Slovensko imé Krajna, to je, dežela per kraji, so Rimljani bili v Karnia spreobrnili. Slovensko imé Goratán, kér je gorata dežela, so bili Rimljani spreobrnili v Karantania in Nemci v Karnten. Per Zilavcih, to je, per tistih, ki ob Zili stanujejo, so Rimljani rekli „ad Silanos“. Latinsko imé Aquilea opominja na slovenski Ogljej. Ptuje na Štajarskim so Rimljani imenovali Petovia in Petovium. Tukaj so le nekteri razgledi, kakó so Rimljani, ki so vže pred Kristusovim rojstvom po naših krajih hodili, slovenske imena tod našli, in jih po svoje zavijali, ter spačeno zgovarjali, kér jim slovensina ni bila znana.

Rimljanam se je per naših imenih ravno takó godilo, kakor se godí še dandanašnji Neslovencam, kteri per nas stanujejo in težko slovenske besede izgovarjajo.